

ODPRTA CONA

Revija Slovenske mreže prostovoljskih organizacij

Mednarodni dan prostovoljstva

Intervju z Igorjem Lukšičem

Dan za spremembe

NOVEMBER - DECEMBER 2009

Ponedeljek, 30.11.	Torek, 1. 12.	Sreda, 2. 12.	Četrtek, 3. 12.
9h - zobar	- oddaj seminarско - dogovori se za prostovoljsko delo	- forum prostovoljstva - knjižnica	- Gospa Dragica dom upokojencev
Petek, 4. 12.	Sobota, 5. 12.	Nedelja, 6. 12.	
Gašper kino	Mednarodni dan prostovoljstva	Miklavž	

Uvodnik

Zima in jesen mi nista ravno na kožo pisana letna časa – mraz, kratki dnevi, za povrhu pa še ta sneg, ki ovira promet, in naredi še večjo napoto na že tako preveč nabasanem parkirišču. Mislim, da sem sneg pričela prezirati kmalu po tistem, ko sem se na faks ali v službo pričela voziti s svojim avtom in je točnost postala pomembno pravilo. V osnovni šoli smo se ga otroci razveselili, ker smo se potem lahko sankali, kepali in delali snežene može ... najboljša pa je bilo, da je imel šolski avtobus zamudo. Nič ni bilo lepšega kot to, da si zamudil pol ure matematike in imel potem še čudovit izgovor, ki smo ga vsi vozači izgovorili v en glas: »Avtobusa ni b`lo!«

Čeprav mi sneg zadnje čase le kravžlja živce, pa še vedno trdim, da december mora biti bel. Najlepše se je zbuditi v zasneženo decembrsko nedeljo, ko veš, da ti na tisti dan ni treba nikamor (v ponedeljek je situacija popolnoma drugačna). Pripravim si topel čaj, se usedem na stol pred okno in opazujem našo zasneženo vas in stopinje, ki so jih v sneg odtisnili prvi sprehajalci. Takrat nekakšen optimizem popolnoma izrine mojo zimsko melanholijo. In potem se z veliko vnelo podam na dvorišče odmetat sneg in priskočim na pomoč še sosedi ali pa ona meni. Mislim, da se v teh prazničnih dneh v nas naseli nekakšen prostovoljski duh, ki nas prepričuje, da storimo tudi nekaj za druge. In kot naročeno je tukaj poleg vseh praznikov še praznik prostovoljcev – 5. december, **mednarodni dan prostovoljstva**, ko si prostovoljci lahko čestitamo za svoj trud in navdušimo še ostale, da se nam pridružijo. Pa še ideja, ker že povsod tako tarnamo o recesiji ... zakaj ne bi letos spustili izleta v supermarkete in ljudem okoli sebe poklonili del svojega časa ter jih razveselili z dobrim delom ... Pod novoletno jelko pa jim postavimo le kakšno čokolado, da se prostor ne bo zdel tako prazen.

Andreja Svete

Organizacije v mreži

Slovenska mreža prostovoljskih organizacij združuje skoraj šeststo posameznih prostovoljskih organizacij z namenom skupne promocije prostovoljstva, prepoznavanja vrednosti prostovoljskih aktivnosti in ustvarjanja okolja naklonjenega njegovemu razvoju. Vsem zainteresiranim se predstavlja skozi informacijski sistem www.prostovoljstvo.org, ki posameznikom omogoča iskanje po organizacijah. Organizacije v iskalniku iščemo glede na regijo, področje dela in ciljno skupino. Nas so tokrat zanimala organizacije, ki sodijo v Območno enoto Maribor, njihovo področje dela so mladi in otroci, njihova ciljna skupina pa mladi. Iskalnik je našel štiri organizacije, ki vam jih predstavljamo spodaj:

AMOS, Akademsko katoliško združenje

Koroška c. 1, 2000 Maribor

www.akz-amos.net

Kontakt: akz-amos@akz-amos.net

Kontaktna oseba: Mojca Resnik

Društvo center za pomoč mladim

Kersnikova 4, 1000 Ljubljana*

www.cpm-drustvo.si

Kontakt: 01 438 22 10 ali ursa.rozman@guest.arnes.si

Kontaktna oseba: Urša Rozman

Društvo Feniks – kvaliteta življenja

Mariborska c. 15, 2250 Ptuj

Kontakt: 051 413 354, 02 746 26 71 ali

fenik@mail386.com

Kontaktna oseba: Milena Jakopec

MISC – INFOPEKA

Ob železnici 8, 2000 Maribor

www.infopeka.org

Kontakt: 02 300 68 50, 041 481 246 ali

infopeka@infopeka.org

Kontaktna oseba: Urška Breznik

*Društvo ima sedež v Ljubljani, vendar aktivnosti izvaja tudi v Mariboru.

5. december - mednarodni dan prostovoljstva

Mednarodni dan prostovoljstva je posvečen enemu najbolj častnih »poklicev« na svetu – prostovoljstvu.

Na ta dan organizacije, ki v svoje programe vključujejo prostovoljce, ter posamezne prostovoljke in prostovoljci pokažejo javnosti, k čemu so prispevali s prostovoljskim delom na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni.

Lanskoletni nagrajenci skupaj s predsednikom Državnega sveta mag. Kavčičem in podpredsednikom ZDOS Radom Stojanovičem.

Mednarodni dan prostovoljstva za ekonomski in socialni razvoj ali krajše mednarodni dan prostovoljstva je razglasila Organizacija združenih narodov na štiridesetem zasedanju generalne skupščine leta 1985. Od takrat se vlade, Združeni narodi in civilnodružbene organizacije pridružujejo prostovoljkam in prostovoljcem iz vsega sveta pri praznovanju 5. decembra, mednarodnega dneva prostovoljstva.

Forum Prostovoljstvo v šolstvu

V Sloveniji bomo mednarodni dan prostovoljstva proslavili 2. decembra, ko Slovenska filantropija in Ministrstvo za šolstvo in šport organizirata forum »Prostovoljstvo v šolstvu«, ki bo potekal v prostorih Ministrstva za šolstvo in šport na Masarykovi cesti 16. Prostovoljsko delo otrok in mladih je pomembna pot vzgoje za solidarnost in socialno odgovorno vedenje v času odraščanja in v odrasli dobi. Šola kot univerzalna institucija, ki vključuje vse otroke, ima odlične možnosti za razvijanje vrednot, kulture in prakse prostovoljstva.

Andreja Svete

Podelitev plaket najzaslužnejšim prostovoljcem

Na pobudo Zveze društvenih organizacij Slovenije (ZDOS) in Državnega sveta Republike Slovenije bo predsednik Državnega sveta Republike Slovenije ob Dnevu prostovoljstva podelil plakete Državnega sveta najzaslužnejšim društvenim delavcem – prostovoljcem z različnih področij delovanja. Slavnostna podelitev se bo odvijala v petek, 4. decembra 2009, z začetkom ob 12. uri v dvorani Državnega sveta.

Ob tej priložnosti bomo organizirali tudi vsebinski dogodek o pomenu prostovoljskega dela, na katerem bomo dali predstavnikom dvanajstih članic ZDOS možnost, da zbranim gostom predstavijo področja njihovega prostovoljskega dela ter potenciale svojih zvez in društev. K sodelovanju smo povabili tudi Slovensko filantropijo, Združenje za promocijo prostovoljstva, kot enega ključnih predstavnikov in promotorjev prostovoljskega dela v Sloveniji.

Z dogodkom želimo ciljnim javnostim posredovati jasne podatke o prostovoljstvu v Sloveniji in s tem spodbuditi pristojne institucije k sistemskim rešitvam na področju prostovoljstva.

Več informacij na:

www.zdos.si/dejavnosti-zdos-prostovoljstvo/

Tjaša Toni, ZDOS

Kolofon

Odgovorna urednica:
Tereza Novak
Glavna urednica:
Andreja Svete
Oblikovanje in prelom:
Tina Žarki
tincapinca@gmail.com
Lektoriranje:
Neja Šmid

Izdaja:
Slovenska filantropija,
Združenje za promocijo prostovoljstva,
Poljanska cesta 12,
1000 Ljubljana
Tisk:
Tiskarna Januš
e-naslov uredništva:
andreja.svete@filantropija.org

Operacijo delno financira Evropska unija in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007 - 2013, razvojne prioritete »Institucionalna in administrativna usposobljenost«; prednostne usmeritve »Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij, civilnega in socialnega dialoga«.

Naklada:
5.000 izvodov
ISSN C506-3558

Dan za spremembe

Menite, da naša družba ni namenjena v pravo smer? Se vam zdi, da se vedno bolj poudarja individualizem in egoizem, medtem ko je solidarnosti vedno manj? Bi radi kaj spremenili, pa ne veste kako? Za vas imamo idealno rešitev – dan za spremembe! V koledarček si zabeležite datum 24. marec 2010. Vse, kar morate storiti, je, da podarite malo svojega prostega časa, zavihate rokave in se pridružite prostovoljskim akcijam, ki bodo ta dan potekale v vašem kraju.

Na Slovenski filantropiji imamo cilj vzpostaviti prostovoljstvo kot obliko osebne odgovornosti in kot družbeno priznano vrednoto. V ta namen smo se v prihodnjem letu odločili vpeljati dan, ki ga bo Slovenija posvetila izključno prostovoljskemu delu. Kot pove že samo ime, želimo javnost nagovoriti, da naredi na ta dan spremembo. Ta se lahko v večji ali manjši meri odraža v njihovem načinu življenja ali vplivu na okolico. Sprememba pri posamezniku se lahko zdi le kaplja v morje, a če jo storimo skupaj, bo sprememba veliko večja in opaznejša. Naj bo dan za spremembe korak naprej.

Za kakšno spremembo se bodo posamezniki odločili, je delno odvisno tudi od lokalnih prostovoljskih organizacij, ki bodo pripravile številne predloge, kaj konkretno lahko posamezniki naredijo. Lahko je to druženje s starejšimi, obisk bolnikov v bolnišnicah, asistenca invalidom, urejanje okolice ali barvanje sten lokalnih društev. Nato bodo k sodelovanju povabili prostovoljce: stare in nove, naše sosede kot tudi znane osebnosti, da se pridružijo,

kaj prostovoljskega naredijo in tako prispevajo k širitvi prostovoljske ideje.

K sodelovanju bomo povabili tudi sto znanih Slovencev, od politikov, gospodarstvenikov, športnikov pa vse do estradnikov. Torej vse tiste, ki imajo moč, da sprožijo spremembe in s pozitivnim zgledom navdušijo še ostale.

Podobne dogodke v tujini organizirajo že nekaj let z namenom, da opozorijo na probleme v družbi in ljudi pritegnejo k ukrepanju za boljši jutri. Dan za spremembe oziroma Make a Difference day je največji prostovoljski dogodek v Veliki Britaniji s tradicijo, ki sega v leto 1995. Dogodek poteka pod okriljem organizacije CSV (Community Service Volunteers) in vsako leto pritegne številne znane Britance in okoli 125 000 prostovoljcev, ki želijo dodati svoj delež k spreminjanju družbe. Rdeča nit letošnjega dneva za spremembe, ki se je odvil 31. oktobra, je bila prijaznost in pomoč drugim.

Več na:

<http://csv.contentandcode.com>

Andreja Svete

Foto: arhiv Slovenske filantropije

Uživaj dan in ne bodi sam

Prostovoljstvo oziroma opravljanje prostovoljskega dela predstavlja pomemben del socialno preventivnih programov, ki jih izvajamo na Centru za socialno delo Tolmin. Z Gimnazijo Tolmin in njenimi dijaki že več let sodelujemo v okviru programa Prostovoljno delo mladih.

Dijaki in dijakinje prostovoljsko delo opravljajo tudi med poletnimi počitnicami v okviru programa Uživaj dan in ne bodi sam. To je program aktivnega preživljanja poletnih šolskih počitnic za otroke stare med sedem in petnajst let, ki prihajajo s področja občine Tolmin.

Program se je letos izvajal že peto leto zapored, vanj pa je bilo vključenih štiriinštirideset otrok, ki so se odločili, da bodo svoje počitnice preživljali aktivno, se ob tem kaj novega naučili, spoznali nove prijatelje ali samo preživljali prijetne trenutke v družbi svojih vrstnikov. Program je v lokalnem okolju zelo dobro sprejet in razpoznaven, saj se število udeleženih otrok iz leta v leto povečuje. K temu prav gotovo pripomorejo prizadevni prostovoljci in prostovoljke, ki imajo možnost uresničiti svoje ideje in ustvarjalnost. Brez njih program ne bi bil tako uspešen. Pomemben dejavnik je tudi podpora Občine Tolmin, ki

Foto: arhiv CSD Tolmin

program financira vse od njegovega nastanka. Podpora v lokalnem okolju, zadovoljstvo otrok in njihovih staršev ter prizadevni prostovoljci in prostovoljke so razlogi, zaradi katerih nameravamo program organizirati tudi v bodoče.

Matjaž Kos,
Center za socialno delo Tolmin

Zakaj »ne sedeti«

V 21. stoletju skoraj vsak peti prebivalec živi v skrajni revščini in za posledicami pomanjkanja vsak dan umre več kot 50.000 ljudi. Prepad med bogatimi in revnimi se v svetu iz dneva v dan veča. V zadnjih mesecih leta 2008 so bogatejše države zbrale 30-krat več denarja za reševanje finančne krize, kot ga je bilo v letu 2007 namenjenega za pomoč najrevnejšim v svetu. Svetovni voditelji pa ostajajo zavezani h globalni soodgovornosti in uresničevanju t.i. razvojnih ciljev tisočletja.

Prav zato se je od leta 2006 prek 170 milijonov ljudi na svetu v okviru poziva »Vstani in ukrepaj« zavzemalo za odpravo neenakopravnosti in od svojih vlad zahtevalo izpolnitev obljube o odpravi skrajne revščine. V okviru te akcije so bile pozvane vse slovenske osnovne in srednje šole, da ob mednarodnem dnevu boja za odpravo revščine v petek, 16. oktobra, skupaj vstanejo ter tudi po svojih močeh delujejo proti revščini.

Z enakim sporočilom je na ta dan v Mestnem muzeju v Ljubljani potekala tudi okrogla miza. Namen dogodka je bil ozaveščanje javnosti o pomenu milenijskih razvojnih ciljev, kar je del projekta MEDIP (Udeleževanje in spodbujanje medijev pri obravnavi razvojnih vprašanj), ki ga financira Evropska komisija, izvaja pa Slovenska filantropija skupaj s šestimi nevladnimi organizacijami iz novo pridruženih držav članic EU. Na njem je Slovenska filantropija premierno predstavila

dokumentarni film z naslovom »Biti ženska v Ugandi« (produkcija Studio 12) in odprla vprašanje, kako lahko razvite dežele podprejo prizadevanje Ugandskih žensk.

Ob tej priložnosti je predsednik Republike Slovenije Danilo Türk povedal, da je izobraženost žensk izjemnega pomena za uravnotežen razvoj v posamezni državi in pogoj za spremembe tudi na drugih

področjih, ki zadevajo enakopravnost spolov. Na okrogli mizi, ki je sledila, pa so govornice razmišljale, kaj lahko storimo za doseganje enakopravnosti in opolnomočenje žensk.

Dogodek se je sklenil s koncertom Adija Smolarja, saj njegova besedila opozarjajo na naše napake, spodbujajo kritično razmišljanje in častijo človekovo dostojanstvo.

Petra Založnik, Slovenska filantropija

Foto: arhiv Slovenske filantropije

»Podari nasmeh«

Rehabilitacija otrok iz Bosne in Hercegovine in Kosova

Zavod Krog je s pomočjo glavnih pokroviteljev KD Kapitala in ABDS Sarajevo, Adrie Airways in Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije letos v okviru projekta »Podari nasmeh« že peto leto organiziral rehabilitacijo petinpetdesetih otrok iz Bosne in Hercegovine in prvič tudi iz Kosova. Otroci prihajajo iz revnega ruralnega področja, kjer živijo v pomanjkanju in neprimernih življenjskih razmerah. Številni so brez staršev, žrtve družinskega ali spolnega nasilja.

Foto: Arhiv Zavoda Krog

Z rehabilitacijo otrokom omogočijo vsaj kratek »pobeg« iz njihovega težkega vsakdanjika, izboljšujejo njihovo psiho-socialno stanje in prek druženja in interaktivnih delavnic v njih prebudijo občutek samozavesti in lastne vrednosti.

Bosansko hercegovski otroci v starosti med devet in štirinajst let so gostovali na Debelem rtiču in v tem času obiskali Postojnsko jamo, Koper, Ljubljano in Živalski vrt. V času njihovega bivanja jih je obiskal minister za zunanje zadeve, Samuel Žbogar, veleposlanik BIH, Zdravko Begović, ter predstavniki glavnih pokroviteljev KD Kapitala in ABDS Sarajevo. Otroci so gostom s pesmijo in recitacijo predstavili bosansko kulturo in jim podarili ogledalo v obliki sonca s sloganom »Vi ste naše sonce«. Avgusta so se rehabilitacije udeležili tudi otroci iz Kosova.

V letu 2010 nameravamo ponovno izvesti rehabilitacijo socialno ogroženih otrok iz Bosne in Hercegovine, Kosova in Črne gore. Pri uresničevanju tega cilja pa nam lahko pomagate z donacijami na TRR št. SI56 0223 6025 7487 808, ki je odprt pri Novi Ljubljanski banki d. d., sklic: »Podari nasmeh«.

Več informacij na info@zavod-krog.si, 041 401 619 ali pa na portalu www.zavod-krog.si.

*Emina Hadžić
Najprostovoljka 2008*

Prostovoljcem v bolnišnicah zaprta vrata?

Slovenska filantropija že od leta 1994 spodbuja prostovoljstvo v bolnišnicah, saj bolniki poleg zdravstvene oskrbe potrebujejo tudi podporo prostovoljcev. Kljub temu, da je prostovoljstvo vzpostavljeno v več kot polovici bolnišnic, se še vedno marsikdo sprašuje »Kaj pa nam prostovoljci prinesejo?« namesto »Kako se lahko prostovoljcem zahvalimo?«

Prostovoljci v bolnišnicah najpogosteje prevzamejo vlogo družabnika, spremljevalca, sogovornika, skratka posameznika, ki vsaj delno prispeva k normalizaciji življenja posameznika v zavodu. Po zbranih podatkih je v slovenskih bolnišnicah približno tisto prostovoljcev.

Slovenske bolnišnice poleg tega, da omogočajo različnim društvom, da svojim bolnikom predstavijo svoje programe, tudi same organizirajo prostovoljsko delo. Že v osemdesetih letih so vrata prostovoljcem odprli na Pediatrični kliniki v Ljubljani, aktivnosti so se nato razširile že v polovico bolnišnic, vendar v zadnjem obdobju ponovno zamrle.

Nekatere bolnišnice so upočasnile sprejemanje prostovoljcev zaradi preobilice administracije in drugačnih priorit. Soočajo se z vprašanji, kot so odgovornost v primeru poškodbe prostovoljca in možnosti vračanja stroškov. Ravno tako imajo težavo zakonsko upravičiti delo zaposlenih za organizacijo prostovoljskega dela. Slovenska filantropija bo še naprej poskušala sistemsko urejati prostovoljstvo v bolnišnicah.

*Primož Jamšek,
Slovenska filantropija*

Prostovoljstvo.org na jesenski turneji

Jesen je čas mnogih festivalov in drugih dogodkov, na katerih Slovenska filantropija predstavlja prostovoljstvo.

Kot prvi je bil na vrsti sejem nevladnih organizacij LUPA, ki je na lep sončen dan potekal na Prešernovem trgu v Ljubljani. Največ pozornosti so bili zagotovo deležni s helijem napolnjeni baloni, nad katerimi so bili otroci navdušeni. Poleg predstavitvene stojnice smo postavili tudi »reciklator«, čudežno iznajdbo, v kateri lahko posamezniki obnovijo najboljše v sebi. Reciklator je bil tokrat res poln predlogov za prostovoljsko delo, saj so svoje letake s potrebami po prostovoljcih dodale tudi nekatere organizacije.

Na zadnji septembrski dan so se na široko odprla vrata Cankarjevega doma v Ljubljani, kjer je potekal Festival za tretje življenjsko obdobje. Na Slovenski filantropiji smo za udeležence pripravili okroglo mizo Zakaj potrebujemo prostovoljski zakon?, predstavitev Hiše Sadeži družbe ter delavnici medgeneracijskega ustvarjanja in predstavitve spletnega portala.

Udeležili smo se tudi Študentske arene, v okviru katere smo za vsak dan pripravili po en zanimiv dogodek za Arenino križišče. Prvi dan je Katja Celin predstavila svojo izkušnjo, kako se je kot prostovoljka za eno leto odpravila v Burkino Faso. Tam je sodelovala z lokalno nevladno organizacijo, prek katere se med drugim v Sloveniji izvajata programa botrstva na daljavo in pravična trgovina. Naslednji dan smo povabili nekaj izkušenih prostovoljk, ki so povedale, kaj vse so kot prostovoljke doživele. Vsem je bilo skupno eno - bogate izkušnje in poznanstva so jih pripeljala tudi do prve službe. Pogovor je moderiral Boštjan Klun, ambasador prostovoljstva. Zadnji dan smo namenili kvizu s pristržnimi nagradami na temo migracij.

Prostovoljstvo smo predstavljali tudi na Mirovniškem festivalu, ki je potekal konec oktobra v Slovenj Gradcu.

Od letošnjega poletja Slovenska filantropija vabi prostovoljce v svoje vrste tudi s pomočjo lutke. Prostovoljec je lutka, mladi volk, sicer zvezda lutkovne predstave Polžek Samo; v njej Prostovoljec nastopa kot predstavnik prostovoljcev in po svojih močeh pomaga Polžku Samu. Na festivalih je pritegnil številne otroke po srcu in po duši, ki jih je simpatična lutka nadvse zanimala. Prostovoljec je bodoče prostovoljce privabil bliže, mi pa smo jih tako laže navdušili nad prostovoljstvom. Auuuuuuu!

Nina Nagode, Slovenska filantropija

Gverilska akcija lepljenja nalepk v Škofji Loki

Pri Društvu Projekt Človek iz Sopotnice smo se odzvali povabilu Slovenske filantropije in v Škofji Loki uspešno izpeljali akcijo lepljenja nalepk »Recikliraj se«, pri kateri so sodelovali trije uporabniki in dva sodelavca. Število udeležencev bi bilo večje, a je pol naše skupnosti zbolelo in okrevalo v svojih sobah. Zato pa smo imeli ostali toliko več energije in klopce, lokale in avtobusno postajo uspešno polepili z nalepkami že v eni urici ter se ob tem prijetno zabavali.

In zakaj smo pravzaprav sodelovali? V Društvu Projekt Človek delamo z ljudmi, ki imajo težave z različnimi oblikami zasvojenosti. Osnovni cilj, ki ga program zagovarja, je kvalitetno življenje brez drog in vključenost v družbo tako v smislu nadaljevanja šolanja in zaposlitve, kakor tudi v smislu družabnega življenja. Poleg vsakodnevnega dela skušamo uporabnikom z neformalnim dogajanjem približati pozitiven odnos do sveta. Tudi tokrat nam je uspelo, da smo združili prijetno s koristnim in morebiti prepričali koga v Škofji Loki, da se odzove sporočilom na nalepkah in prispeva k boljšemu jutri.

Špela Adam, Projekt Človek
www.projektclovek.si

Englishman in Ljubljana

Duncan McCaig je 25-letni prostovoljec iz Velike Britanije, ki v azilnem domu in na Slovenski filantropiji izvaja tečaje angleškega jezika za prosilce za azil. V Slovenijo je sprva prišel z željo, da se nauči našega jezika, v prostovoljstvo se je podal šele, ko mu je takrat še neznanec v nekem ljubljanskem lokalu predlagal, da postane EVS-ovec. EVS je projekt Evropske prostovoljske službe, ki mlademu omogoči, da postane prostovoljec v drugi državi za obdobje od 6 do 12 mesecev in mu v tem času krije bivanje, prehrano in prevoz na delo.

Foto: Arhiv Slovenske filantropije

Ko pove, da je prišel v Slovenijo z namenom, da se nauči slovenskega jezika, ga običajno vsi debelo pogledajo. Zakaj pa bi se pravzaprav Britanec želel učiti jezika, ki ga govori le dva milijona vseh zemljanov? Saj mu to znanje ne bo koristilo nikjer drugje kot le v Sloveniji pa še tu smo skoraj vsi pripravljeni spregovoriti z njim v njegovem maternem jeziku. In ravno to ga je pritegnilo – majhnost jezika. Počutil se je namreč kot tipičen Britanec, od katerega se ne pričakuje, da bi znal govoriti še kakšen tuj jezik, saj je njegov jezik obenem tudi globalni jezik. Opaža, da Slovenci nismo vajeni, da nas tujec nagovori v našem jeziku, in se hitro prilagodimo. Nihče ne skopari s pohvalami, ko iz njegovih ust zasliši slovensko besedo.

Njegovi učenci so prosilci za azil – ljudje, ki imajo za seboj težko preizkušnjo, saj so zaradi take ali drugačne nevarnosti morali zapustiti svojo državo in se podati v svet. Tu sedaj čakajo, da se jim prizna status begunca. Večina tega nikoli ne dočaka, saj je število podeljenih statusov na leto v Sloveniji vedno manjše od deset, navadno tudi od pet. Učenci so razporejeni v štiri skupine po dva do šest ljudi. Tečaji potekajo enkrat tedensko do dve uri za vsako skupino. Pri izvedbi jezikovnih tečajev mu je prav prišla lastna izkušnja z učenjem tujega jezika, saj tako razume s kakšnimi težavami se soočajo njegovi učenci. Med njimi so tudi osebe, ki so večje le v arabski pisavi, medtem ko sta jim angleški jezik in latinica prava neznanca. Pri prvih učnih urah je zato moral pokazati kar veliko mero iznajdljivosti, saj se je z njimi lahko sporazumeval le s kretnjami in sličicami, na katerih so bili prikazani različni predmeti. Prednost vidi v tem, da skupine

sestavljajo pripadniki povsem različnih narodnosti in jezikovnih skupin, ki se med seboj ne morejo sporazumevati v svojih maternih jezikih, kar pomeni, da je edini skupni jezik angleščina. Ker so na nek način prisiljeni v vseh situacijah govoriti angleško, tudi hitreje napredujejo.

Čeprav udeležba na tečaju ni obvezna, njegovi učenci radi prihajajo na ure angleškega jezika in so izredno motivirani, zaradi česar je vzdušje na vajah prijetno. Preden je Duncan začel delati kot prostovoljec, je poučeval na eni izmed jezikovnih šol v Sloveniji, vendar ga delo tam ni preveč veselilo. Na tečaje so običajno prihajali poslovneži srednjih let, ki so imeli izobraževanje plačano s strani svojega podjetja. Bili so nemotivirani in zdolgočaseni, saj so na učenje jezika gledali kot na še eno odvečno obveznost, ki jo morajo opraviti za službo. Prosilcem za azil znanje jezika pomeni nekaj povsem drugega – po eni strani nujo, da se sploh lahko vključijo v novo okolje, in po drugi strani priložnost, da v življenju nekaj dosežejo.

Poleg poučevanja jezika kot prostovoljec pomaga tudi pri izvajanju različnih športnih in kulturnih aktivnosti namenjenih prosilcem za azil. Pred kratkim je pomagal pri organizaciji nogometnega turnirja proti diskriminaciji. Na igrišču so se spopadle ekipe, ki so jih sestavljali pripadniki različnih družbenih skupin in so s svojo raznolikostjo opozarjale na pomembnost zavedanja o pravici življenja brez diskriminacije.

Duncan namerava v Sloveniji ostati še eno leto, potem pa razmišlja, da bi se podal še kam. Kam točno? O tem še ne razmišlja. Kamor ga bo pač zaneslo.

Andreja Svete

Ambasada prostovoljstva

Te vrstice pišem po dnevu spomina na preminule. Na koledarju se izpisuje 2. ali 3. november, kaj kmalu bo nov mesec, novi prazniki ... ni pomembno. Prav tako ne šteje dejstvo, da so vsakovrstna internetna socialna omrežja že davno prežela nas in naš način interakcije z družbo.

Kakšen je torej pomen omenjenega 1. novembra? Da se spomnimo, da se opomnimo, da bi se lahko še bolj in večkrat poklonili »vsem, ki smo jih pustili zadaj«? Je spomin in opomin tudi smisel prihajajočega mednarodnega dneva prostovoljstva? Kaj želimo s praznikom doseči? Želimo objavljati statistike o več deset milijonih ur prostovoljskega dela? ... Samo v Sloveniji, na leto se razume! Bi radi zbudili in zaklicali: »V katerem predalu je **zdaj** zakon o prostovoljskem delu, ki ga čakamo že **več let**?« Bi radi slišali, kako pomemben je pogovor, ko tvoje besede zvenijo v prazno? Bi radi pomagali, pa ne veste kako? Najbrž si želimo od vsakega malo, predvsem pa si želimo, da bi vse leto vedeli eni za druge.

Institucionaliziran prostovoljec sem približno pet let. Slovenski filantropiji pomagam moderirati prireditve. Najraje samo njim! Še več, marsikoga, ki meni, da bom prostovoljsko (zastonj!) vodil njegov dogodek, sem prisiljen prijazno zavrnil. Postal sem izbirčen, morda nadut, po domače »tečen«. Verjemite, imam številne razloge zato. Preveč je bilo dobrodelnih koncertov, kjer

so se glasbeniki odpovedali honorarjem, redarske in tehnične službe so v dobrodelnem duhu znižale ceno, Kl(j)un je nekaj povedal, prišli so obiskovalci, prireditev je uspela! Pa je res? Za koga? Stroški so bili v primerjavi s prireditvami brez dobrodelnega predznaka nižji, honorarjev ni bilo, svoje stroške s(m)o pokrili sami, ko pa je bilo potrebno obelodaniti višino zbrane pomoči, pa je nastala zadrega. Iti pred več sto-glavo občinstvo in napovedovati z nabirko uspešno zbranih 500 € je bilo vedno žaljivo. Do nastopajočih, še bolj pa do tistih, ki so pomoč zares potrebovali. Od takrat organizatorje prosim, da mi v naprej nakažejo dvojni honorar, jaz pa na prireditve prinesem potrdilo o prenakazanem znesku. Verjemite, dobrodelnih prireditev moderiram le še za vzorec.

Zelo rad pa pomagam, brez prenakazila honorarja, Obalnemu društvu proti mučenju živali. Tone hrane in vstopnina azilu omogočajo preživetje, pogled na kupe zbranih potrebščin za zavržene živali pa deluje dovolj motivacijsko, da vabilo za vodenje vedno sprejemem. Med te svetle izjeme zagotovo sodi tudi Diners Club Slovenija, ki je otrokom podaril počitnice in kolesa, pa slovenski »piarovci«, ki so nedavno tega zbrali lep kupček evrov, in še kdo. Navedel sem le tiste zgodbe, kjer sem bil poleg. Zapisal bi, da sodelujem izključno s Slovensko filantropijo, pa zaradi zgoraj napisanega ne morem. Želim pa, da so prostovoljci poleg. Želim, da na vsaki dobrodelni prireditvi povemo, da je ta uspela, ker so posamezniki naredili korak v drugačno smer, da so del sebe dali za druge. Hočem, da govorimo o sočutju, altruizmu, človeški dobroti in spoštovanju! Vrednote morajo preiti iz pojmovne oblike v meso in kri. Morajo postati otipljive. Začeti se moramo zavedati, da so prav naštetosti lastnosti protiutež svetu, ki je bojda iz tira, in prav te vrednote ga lahko rešijo pa čeprav je Shakespeare trdil drugače. Morda nas dvom danskega princa kdaj premaga in zato ne vemo, ali smo pravi, primerni ali ne. No, preden vas razdvojenost pregrizne, se spomnite, da je še slabše kot narediti narobe, ne narediti nič! Za spletno stranjo www.prostovoljstvo.org in aktivnostmi Slovenske filantropije stoji skupina usposobljenih in predanih aktivistov, ki najbolje pozna potrebe in povpraševanje po prostovoljskem delu. Seveda so za delovanje tako naoljenega stroja potrebna sredstva, vendar vas bodo na SF vedno povprašali po DELU in ne DENARJU, ki ga želite nameniti prostovoljstvu.

Ob prihajajočem mednarodnem dnevu si želim, da bi vsaka organizacija, povezana s prostovoljstvom, imela svojega dežurnega voditelja, ambasadorja, nastopača ali klovna! Da vsaka najde SVOJEGA frontmana. Želim si gneče na klopih za veslače med plovbo v isto smer – smer boljšega človeka. Več kot nas bo, več medijskega prostora bomo zavzeli, več prahu dvignili in večkrat bo sporočilo prišlo do vas, drage bralke in bralci.

Boštjan Klun, ambasador prostovoljstva

Foto: Arhiv Slovenske filantropije

Kulturna mediatorica v Slovenskem etnografskem muzeju

Dobro se še spomnim, ko sem pred letom in pol odšla v pokoj. »Le kaj naj delam sedaj? Kje naj najdem novo socialno in družbeno sredino, da osmislim svoje življenje?« To sta bili vprašanji, ki mi mnogokrat nista dali spati. Saj vendar ne more biti vsega konec, ko prenehaš aktivno opravljati svojo službo?!

Foto: Arhiv Slovenskega etnografskega muzeja

Potem so me nekega dne iz Univerze za tretje življenjsko obdobje obvestili, da lahko postanem prostovoljna kulturna mediatorica v enem od slovenskih muzejev. Prostovoljstvo sem sicer povezovala s pomočjo ljudem v stiski, prostovoljec na področjih, kot je na primer, kultura, pa je bilo zame nekaj povsem novega. Po premisleku sem se odločila, da se preizkusim kot kulturna mediatorica v Slovenskem etnografskem muzeju. Muzej hrani in razstavlja zbirke s področja materialne, socialne in duhovne kulture. Ima tudi zelo zanimive občasne ter gostujoče razstave. Po končanem izobraževalnem seminarju sem si rekla: »Da, prav sem izbrala. Tukaj bi rada bila, se družila z obiskovalci muzeja, jim razlagala, jih usmerjala in pojasnjevala, če bodo to hoteli«. Kmalu je prišla že prva izkušnja. In preizkušnja. Pomagala sem, skupaj z zaposlenimi v muzeju, pri sprejemu in usmerjanju otrok, ki so prišli na tridnevni pripovedovalski festival. Dogajanje ni bilo le zanimivo, ampak tudi zabavno in poučno. Pričela sem se veseliti vsakega

četrtka, ko delam v muzeju. Uživam, ko pomagam pri delu s skupinami otrok, ki prihajajo na ogled razstav in delavnice, kjer ustvarjajo različne stvari, od pirhov, ovčk iz volne, tkanih zapestnic ... Zanimivo je opazovati njihovo ustvarjalnost in jim pomagati. Predvsem me veseli, da se ob tem lahko izobražujem tudi sama. Rada priskočim na pomoč tudi pri drugih delih, kjer s pridom izkoristim svoje sposobnosti in izkušnje.

Moja aktivnost in navdušenje nad tem kar delam sta botrovala ideji, da bi to predstavila tudi svojim prijateljem ter bivšim sodelavcem, da bi jih samostojno popeljala po razstavah. Pri tem me je prijazno spodbujala moja mentorica kustosinja gospa Sonja. Odločila sem se, da bom mojim gostom, ki bodo istočasno tudi gosti muzeja, predstavila stalno razstavo Med naravo in kulturo, ogledali pa si bodo tudi gostujočo finsko razstavo Marimekko. O razstavah sem prebrala veliko gradiva, in si ogledala številne filme. Učila sem se tudi skupaj z otroci, tako da sem se jim večkrat pridružila na ogledih razstav. Udeležila sem se tudi odprtja finske

razstave, da bi jo lahko čim bolj predstavila svojim obiskovalcem. Po skoraj dveh mesecih, sem konec junija končno razposlala vabila. Odziv je bil presenetljivo dober. Odzvali so se tisti, ki jih je zanimalo, kaj počnem sedaj, ko nisem več aktivna v službi, kot tudi tisti, ki so si želeli spoznati Slovenski etnografski muzej. Pri vodenju po razstavah sem neizmerno uživala, predvsem pa so me razveselili moji gostje, ki so si ob koncu ogleda bili skoraj enotni: »Bilo je zanimivo in v Slovenski etnografski muzej bomo zagotovo še prišli.« Spoznala sem, da je poleg dobrote v prostovoljstvu pomembno tudi znanje in naklonjenost področju, v katerem delaš. Sedaj tudi vem, da želim s prostovoljskim delom po svojih močeh prispevati k ohranjanju slovenske kulturne dediščine. Zato se že veselim naslednjih četrtkov in novih izzivov, v »mojem« muzeju. In da ne pozabim ...! Končno sem tudi dobila odgovor na svoja vprašanja na začetku.

Brigita Rupnik

»Človeka ne moreš prisiliti, da postane prostovoljec«

Igor Lukšič

Foto: Arhiv MŠS

V sodobni družbi kapitalizem in tržna logika vedno bolj izpodrivata solidarnost, česar se zaveda tudi Igor Lukšič, minister za šolstvo in šport. S prostovoljstvom se je srečal že v mladih letih, zato to dejavnost ceni in podpira. Zanj je to pomembna vrednota, ki jo je treba vzpodbujati in gojiti v šolah, vendar obenem opozarja, da moramo učencem pustiti svobodo, da prostovoljsko delo opravljajo, ker tako želijo in ne zato, ker imajo občutek, da morajo.

Kakšne so vaše osebne izkušnje s prostovoljstvom?

V osnovni šoli sem bil vključen v številne krožke, kjer ni šlo le za pridobivanje novih znanj, ampak tudi za opravljanje prostovoljskega dela. Pri biološkem krožku smo se lotili tudi ekoloških akcij, kot je čiščenje struge in postavljanje opozorilnih tabel. Veliko mojih prostovoljskih aktivnosti je bilo povezanih z novinarstvom. V šoli sem sodeloval pri oblikovanju raznih šolskih glasil. Kasneje sem pomagal tudi pri ustvarjanju študentskega časopisa Tribuna, kjer smo stroške tiska sicer imeli pokrite, ostalo delo pa je potekalo na prostovoljski osnovi. Tudi moja celotna politična dejavnost je bila do

nastopa te funkcije izključno prostovoljska. Udeležil sem se tudi treh mladinskih delovnih akcij, ki so temeljile na prostovoljskem delu. Podpiram idejo prostovoljstva, saj mi ta svet, ki funkcionira po kriterijih profitne logike, ni pisan na kožo. Bolj bi mi ustrezalo, da bi ljudje dajali toliko, kot so sposobni, in dobili toliko, kot rabijo, in nič več.

Če se osredotočimo na prostovoljstvo v šolah. Katere oblike prostovoljstva bi po vašem mnenju morale podpirati šole?

Vsakršno. Če se izrazim bolj generalno. Pred leti smo z otroci eno leto živeli v ZDA. Ena od nalog,

ki so jo imeli učenci v šoli, je bila, da izberejo eno humanitarno organizacijo in znotraj nje opravijo osemnajst ur prostovoljskega dela. Šola je objavila seznam možnosti, otroci pa so se potem sami odločili, kam gredo. Pred kratkim sem bil v Celju na srečanju z dijaki, na katerem mi je ena od dijakinj predlagala podobno možnost opravljanja prostovoljskega dela pod okriljem šole. Znotraj šol delujejo klubi kot so Interakt in Lions club za prostovoljstvo in nabiranje sredstev za pomoč posameznikom. Tovrstne akcije že tečejo po nekaterih šolah, ampak tega je absolutno premalo. Obstaja cela vrsta področij, kjer se da mlade angažirati. Od kulturnih do humanitarnih dejavnosti, vendar je tega vedno manj. Opažam, da se je delo za šolo degradiralo. Včasih smo imeli vsaj enkrat na leto čistilno akcijo in očistili šolo in njeno okolico. Nekateri to še vedno počnejo, čeprav mislim, da bi se to lahko počelo po vseh šolah. Šola bi se lahko odločila, da en dan podari kraju. Dogovori naj se s krajevno skupnostjo in ustreznimi ekipami, ki vedo kje je treba odpraviti določene težave in kje bi lahko dijaki in učenci priskočili na pomoč s svojimi rokami. Opažam, da smo v času tranzicije izgubili takšne akcije. Delo za druge je pomemben dejavnik pri vzgoji ljudi. Vse preveč se poudarja, da moramo od vsega, kar naredimo, imeti korist. Študentski servisi zelo cvetijo, ker se dela za denar. Kar seveda ni slabo, saj je dobro, da se otroci privadijo tudi na to, da si bodo morali denar zaslužiti. Ampak obenem k človeškemu značaju spada tudi to, da je pripravljen narediti nekaj za druge ljudi ali skupnost in zato ni neposredno plačan.

Se vam zdi, da bi potem šole morale vzgajati učence v prostovoljskem duhu?

Takoj, ko sem nastopil mandat, sem o teh idejah govoril z ravnateljmi. Ali je šola naklonjena delu za skupnost, je v veliki meri odvisno od ravnatelja in staršev, ki to podpirajo in dajejo iniciativo. Včasih se lahko z minimalnim vložkom nekega sponzorja naredi velik projekt, ki je v večini baziran na prostovoljstvu. Ne predstavljam pa si, da bi lahko vzgoja za prostovoljstvo in humanitarnost tekla v okviru nekega posebnega predmeta v šoli. To je bolj človeška vrednota in usmeritev, ki jo je seveda treba gojiti tudi v šoli, ampak to lahko počnejo samo učitelji, ki se na to spoznajo. Človeka ne moreš prisiliti, da postane prostovoljec. Zato tega tudi ne more početi nekdo, ki ne razume zakaj se pri tem gre. Prostovoljstvo je človeška dimenzija, ki jo zelo cenim in poskušam kar se da izpostavljati.

Prej ste že omenili, da je izvajanje prostovoljstva na šolah v veliki meri odvisno od naklonjenosti ravnatelja. Mentorji prostovoljstva, ki nimajo podpore ravnatelja, se pogosto soočajo s

pomanjkanjem sredstev, kot je denar za prevoz prostovoljcev. Na kakšen način bi lahko podprli prizadevanje mentorjev?

Tu imamo Lions in Rotary klube, ki včasih nimajo ideje komu in na kakšen način pomagati ter kam usmeriti zbran denar. Te klube bi lahko povezali s prostovoljskimi organizacijami in mentorji, ki delajo po šolah, ter uredili nek sistemski pritok sredstev za materialne stroške, ki se pojavijo pri izvajanju prostovoljskega dela. Iz lastnih izkušenj vem, da je sredstev precej, morda celo dovolj, ampak niso dobro razporejena. Tam kjer je sredstev dovolj, ljudje nimajo idej in človeških virov, da bi zadevo lahko spravili v življenje, tam kjer imajo ideje in človeške vire pa jim primanjkuje osnovnih sredstev za materialne stroške.

Prej ste sicer omenili, da je od vsakega posameznika odvisno, ali se bo odločil za prostovoljstvo ali ne. Kakšne so možnosti za sistematizacijo prostovoljstva v šolah? Menite, da bi se v šolske predmete kljub temu lahko vključilo tudi ideje prostovoljstva?

Težko. Mentorji imajo določen status, kar pomeni, da se mu opravljeno delo nekam šteje. Za zagotavljanje in krepitev prostovoljstva je to lahko že problematično. Če med mentorje rekrutiramo ljudi, ki pričakujejo koristi v zameno za svoje delo, potem je naše sporočilo napačno. Zainteresirani smo, da imamo čim več mentorjev za prostovoljstvo, ampak po drugi strani smo zainteresirani tudi, da to počnejo kot prostovoljci. Samo kot prostovoljci lahko ideje prostovoljstva širijo naprej. Nič nam ne pomaga, če dobro oziroma dodatno plačamo mentorje, da bomo dobili res najboljše, ker je malce skregano z logiko prostovoljstva, da potem ti dobro plačani mentorji angažirajo dijake, da se podajo med prostovoljce. Ko poskušamo širiti idejo prostovoljstva po šolah, smo tu seveda omejeni. Mislim, da je bolje, tako kot je, kot da dajemo vtis, da se prostovoljstvo za lasten žep spleča. Prostovoljstvo se ne spleča in tisti, ki želijo na tak način zaslužiti, naj se raje podajo v biznis. To je humanitarna dejavnost, ki jo delamo za človeštvo in tudi za sebe.

Na kakšen način pa bi potem morali motivirati mentorje in jih nagraditi za njihovo delo?

Nagrado morajo videti predvsem v tem, da verjamejo v to kar počnejo. Res je, da je veliko učiteljev in pedagogov, ki ogromno dela za šolo opravijo prostovoljsko in za to ne dobijo plačila. V tem smislu je šola nek laboratorij prostovoljstva, prostovoljstvo je del pedagoškega procesa in dela na šoli. Mislim, da je trenutno stanje na šolah kar

dobro. Ni prav, da prostovoljstvo preveč vsiljujemo in delamo iz njega preveč jasno definiran status.

Ekologija se je v šolah dobro prijela. Številne šole se potegujejo za naziv naj Eko šola. Mislite, da bi nekaj podobnega lahko dosegli tudi s prostovoljstvom, Naj prostovoljska šola?

Lahko. Vendar potem takoj preidemo v vzorec, ki je trenutno prevladujoč: da mora nekdo vedno imeti korist od tega. Za tisto, kar opravi kot prostovoljec, ne rabim nobene dodatne potrditve. To se sicer sliši banalno, ampak ministri smo v tej državi na razpolago 24 ur na dan, česar nam ne more nihče plačati. Meni ne bi bilo treba hoditi po šolah, ampak to počnem, ker v to verjamem. Lahko bi oddelal svojih osem ur in šel domov. Če bi želeli tudi prostovoljstvo spraviti v kalup logike, da moramo za vse kar naredimo, nekaj dobiti v zameno, bi ubili prostovoljstvo. Prostovoljstvu moramo pustiti nekaj lufta in omogočiti ljudem, da to počnejo, ker v to tudi verjamejo. Nekateri so užaljeni, če jih preveč nagrajuješ. Res pa je, da drugi le rabijo neko minimalno spodbudo in pohvalo, da vse kar počnejo, vendarle ne ostane neopaženo. Mislim, da moramo biti previdni, da iz vsega skupaj ne bi naredili tekme. Ko sem bil na delovnih brigadah, so se nekateri tako gnali, da so si povzročali poškodbe. To ni ravno prava smer. Podpiram to, da krepimo prostovoljstvo, ampak ne tako, da bi na eni strani skušali vzbujati slabo vest ljudem, če to ni del njihove osebnosti, kot tudi ne da bi tistim, ki v to verjamejo, na vsak način želeli povrniti in poplačati za njihov trud.

Na kakšen način bi potem lahko motivirali učence?

Učence je treba predvsem organizirati, kot na primer zbiranje starega papirja. Torej da se pobere neke materialne vire, ki obstajajo, in se jih potem reciklira. Tovrstnih možnosti, kjer se lahko nabere neka sredstva in se jih da v reciklažo, je ogromno. Ampak za vsako tako idejo mora potem nekdo stati in jo realizirati. Nisem pa za to, da smo preveč vsiljivi in želimo zagnati prostovoljstvo v vseh prostih časih, ki so na razpolago. Ne smemo biti preveč zahtevni do ljudi.

Še vedno pa je dobro, da se učence informira o možnostih prostovoljskega dela.

Mogoče, ampak informacija ni zadosti. Številni ljudje se pritožujejo, da nimajo informacij, ko informacijo dobijo, jih pa ne zanima več. Ljudje preveč kalkulirajo. Ena od temeljnih nalog tistih, ki verjamemo v prostovoljstvo je, da se trudimo prebiti prevladujočo ideologijo daj – dam, ki poganja ta svet.

Bliža se leto 2011, ki bo evropsko leto prostovoljstva. Vidite v tem kakšno možnost, da bi se v šolah več govorilo o prostovoljstvu?

Seveda se bo govorilo o tem. Tisti, ki govorijo o prostovoljstvu, so pogosto netolerantni do tistih, ki jim je prostovoljstvo španska vas. Jih pač ne zanima in ne bodo naredili nič za skupnost, če se jim to ne bo splačalo. In ne samo to, tudi odvrčali bodo druge. Ljudje, ki jih to ne zanima, so in bodo v večini. Tisto, kar si moramo tisti, ki verjamemo v prostovoljstvo, izboriti, je to, da nas pri tem ne bodo ovirali. Proces gre v tej smeri, da obstaja vedno več oblik prostovoljskega dela, pestrost teh oblik pa omogoča, da vsak, ki ga to vsaj malo zanima, lahko pride zraven. Lahko so to ad-hoc akcije enkrat letno, lahko da se prostovoljstvu pridruži zgolj enkrat v življenju ali pa so aktivni v klubih in društvih. V naravi prostovoljstva je, da to ne more biti organizacija, ki bi se zelo hitro širila. Ne zaradi tega, ker bi prostovoljci naredili premalo, ampak ker je način produkcije življenja v tem času nenaklonjen prostovoljstvu. Prostovoljci so le peščica najbolj osveščenih ljudi, ki jim ni vseeno za človeštvo, in bodo ostali v manjšini.

Sadeži družbe je projekt ustvarjanja in krepiteve vezi med mladimi in starejšimi. Temelj projekta je prostovoljsko delo mladih za starejše, ki živijo doma in starejših za mlade, s povezovanjem šol in društev upokoencev. Od leta 2006, ko se je projekt začel, se je v Sadeže družbe vključilo skoraj 60 šol in 108 društev ter zvez upokoencev iz vse Slovenije. Projekt je ob njegovi ustanovitvi aktivno podpiral takratni predsednik republike dr. Janez Drnovšek. Na kakšen način bi lahko ministrstvo podprlo projekt?

Za to akcijo nisem vedel. Ko sem se prvič srečal z upokojenci, sem jim rekel, da bi bilo dobro, da tudi oni kaj naredijo v tej smeri razvoja prostovoljstva. Pri tem se zavzemam predvsem za idejo, da upokojeni učitelji ostanejo v šolah kot prostovoljci. Nekateri menijo, da so učitelji že toliko pregarani, da ne morejo nič več dati od sebe, večina pa to idejo podpira. Na ta način bi se morda lahko pridružili. Šola namreč je po definiciji prostor, kjer se dogaja prenos znanj mlajših na starejše in starejših na mlajše. Kot minister ne morem narediti več kot to, da pozivam društva upokoencev in ravnatelje k temu, da pogledajo, katere šole so na njihovem področju in kaj lahko tam naredijo. Ravnatelje pa kje so društva in kako se povezati z društvi ali njihovimi sekcijami in vzpostavijo neko komunikacijo.

Andreja Svete

Prostovoljstvo v Italiji

Organizirano prostovoljstvo v Italiji ima dolgo tradicijo, saj naj bi prva oblika organiziranega prostovoljstva obstajala že v 13. stoletju v Toskani.

»Confraternita di Misericordia« je bila prva dobrodelna organizacija, ki jo je vodila katoliška skupnost, in je vključevala tudi delo prostovoljcev.

V tistem času so v javnem življenju sodelovali predvsem višji sloju.

Skozi delovanje v organizaciji kot je »Confraternita di Misericordia«, pa so se v javno življenje lahko vključevali tudi nižji sloji.

V Italiji se s prostovoljstvom ukvarja 4,1 milijona ljudi, kar predstavlja 8,4 odstotka celotnega prebivalstva nad trinajst let. Tipičen italijanski prostovoljec je zaposlen moški s srednješolsko izobrazbo in starostjo med trideset in štiriinpetdeset let. Ženske predstavljajo 45,6 odstotkov vseh prostovoljcev. V zadnjih letih se je med prostovoljci povečal delež upokoencev, medtem ko delež študentov, dijakov in brezposelnih oseb pada.

V letu 2003 je bilo v Italiji 21.021 prostovoljskih organizacij, kar je za 14 odstotkov več kot leta 2001. Prostovoljske organizacije so še vedno močnejše prisotne na severu Italije (57 %), čeprav se je v zadnjih letih s hitrim razvojem juga in centra ta razlika zmanjšala. V prostovoljskih organizacijah trenutno deluje 950.000 prostovoljcev, od tega jih 58 odstotkov svoje aktivnosti opravlja redno. Večina prostovoljskih organizacij je najbolj aktivnih na področju zdravstvenega varstva in socialne pomoči, vendar se je v zadnjih letih delež aktivnosti na teh dveh področjih nekoliko zmanjšal, saj v prostovoljstvu postajajo vedno bolj popularni tudi kultura, šport in ekologija. Znotraj organizacij se pojavlja problem pri zagotavljanju medgeneracijskega sodelovanja in obnavljanja prostovoljskega »kadra«. Le dve organizaciji od desetih v svoje vrste sprejemata prostovoljce, ki pripadajo različnim starostnim skupinam. Večino prostovoljcev znotraj organizacij namreč predstavljajo ljudje v starosti šestinpetdeset do

petinšestdeset let, medtem ko se zanimanje mlajših od trideset let za prostovoljsko delo v organizacijah iz leta v leto zmanjšuje.

Za promocijo prostovoljstva, podporo, pomoč in svetovanje prostovoljskim organizacijam skrbi dvainsedemdeset Prostovoljskih podpornih centrov, ki so regionalnega značaja. Na nacionalni ravni za njihovo delovanje skrbi »National coordination body«.

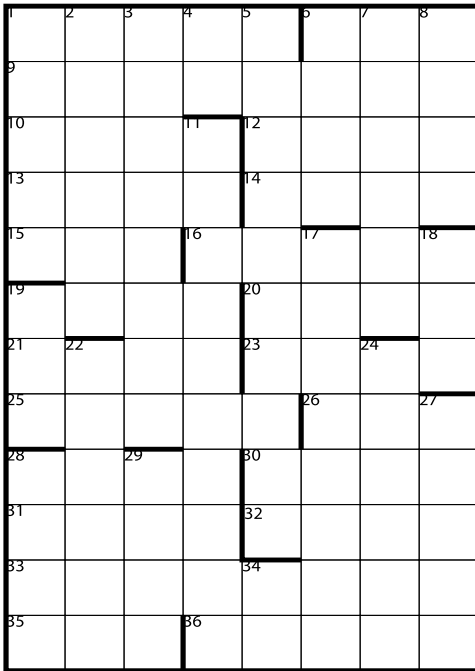
V zadnjih letih se je v Italiji razmahnila nova oblika prostovoljstva, ki ji pravijo »osebno prostovoljstvo« oz. »volontariato personale«. Gre za nalogo, ki si jo posameznik zada sam in se opravlja v neformalnih skupinah, brez da bi te ob tem kdo omejeval ali vplival nate. Osebno prostovoljstvo se kaže v skromnem načinu življenja, etični porabi denarja, odgovornem turizmu, kritični in odgovorni porabi dobrin ter podpori pravičnemu trgu. Pri tem prostovoljstvu ne gre za pripadnost neki skupini, ampak za posameznikovo lastno prizadevanje, z drugimi besedami bi temu lahko rekli tudi državljanska dolžnost. Prihaja nova doba, kjer je prostovoljstvo razumljeno kot osebno udejstvovanje oziroma individualna prostovoljska akcija. Leta 1997 so zabeležili 16,4 % takih prostovoljcev, leta 2001 pa že 20 %.

Andreja Svete

Vir: CEV, SPES

Križanka s prečkami

VODORAVNO: **1.** avstrijski skladatelj (Robert, 1880 do 1975), **6.** četrti rimski kralj, **9.** popoln neuspeh, **10.** mesto v Siriji, tudi Haleb, **12.** nekdanja slabšalna oznaka za pripadnika partije, **13.** zadnjična odprtina, anus, **14.** šahovska figura, **15.** vladar kanata, **16.** pododdelek terciarja v geološki zgodovini Zemlje, **18.** huda bolezen sodobnega časa, **19.** alkoholna pijača, **20.** nekdanja slovenska smučarka (Mateja), **22.** ameriški teniški igralec, prvi temnopolti zmagovalec turnirja za Grand Slam (Arthur, 1943 do 1992), **25.** slovenska pevka (Katja), **26.** ime nekdanje ministrice Petrin, **28.** načrt, **30.** ime angleške igralkice Ireland, **31.** literarni lik iz Vorančeve Jamnice, **32.** ime srbske gledališke igralkice Koči, **33.** ime ministrice za notranje zadeve Kresalove, **35.** krajša oblika imena Aristotel, **36.** mesto v južnem delu Trakije (Turčija)

NAVPIČNO: **1.** francoska igralka belgijskega rodu (Catherine), **2.** madžarski pisatelj (Lajos, 1837 do 1902), **3.** okrasni zimzeleni grm s suličastimi listi in raznobarnimi cvetovi, **4.** začetnici slikarke Osterc, **5.** delanje grimas, **6.** Verdijeva opera, **7.** beloruska reka, **8.** plazilec, **11.** slovenska slikarka (Dora), **17.** vnetje sečnika, sečnega mehurja, **18.** praoče človeškega rodu, **19.** vrečica zaprtotrošnic, **22.** nekdanji trgovec z volno, **24.** ime pevke Blagne-Zaman, **27.** eno izmed imen ameriškega literata Poeja, **28.** reka, levi pritok Savinje, **29.** pritlikavo filipinsko ljudstvo, **34.** simbol za renij

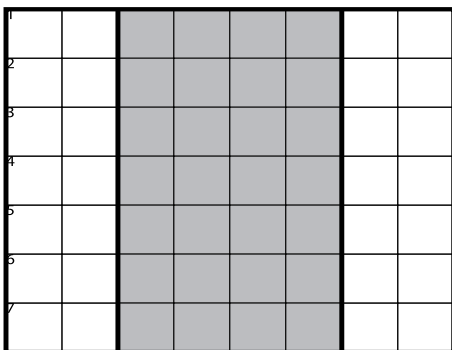
Prečrtavanka

O	D	L	O	K	D	O	R	A	K
R	O	Ž	E	L	I	M	L	J	E
I	Z	A	D	R	U	G	E	T	O
U	K	A	Z	N	O	V	A	T	I
M	I	N	A	J	D	E	N	E	C
I	Z	A	Č	N	E	V	E	D	E
Z	A	P	R	I	T	E	S	T	O
P	O	L	E	N	O	S	E	B	K

V vsaki vrstici prečrtaj določeno število črk (6,6,5,1,7,5,7,6). Neprečrtane črke brano od leve proti desni ti dajo neko misel.

Helena Koren

Tulci

V srednjem delu boste dobili naziv združenja za promocijo prostovoljstva

V začetni in končni del lika vpišite štiričrkovne besede z naslednjimi opisi

- oskrba bolnika
- mejna reka s Hrvaško, desni pritok Save
- merska enota za težo
- alkaloid v čaju
- načrt, tloris zgradbe
- sveta gora na Halkidiki
- karamboli, verižna trčenja

Skozi ves lik vpišite besede, za katere so podani opisi v pomešanem vrstnem redu

pokrajina v Italiji * grška boginja usode * molilni jermen s škatlico, ki ga Judje ovijejo okoli glave * nestrinjanje * ledeni možje * močvirska rastlina * slovenski pravnik in politik (Ivan, 1853-1920)

Jožica Naveršnik

Logogrifni anagram

OGENJ TEME

Odvzemi vokal in premeči ostanek.
Helena Koren

Skrivanka

**MADŽARSKA
AVSTRIJA
ROMUNIJA
LUKSEMBURG
NEMČIJA**

Ključ: 1-1-2-1-1
(Rešitev je tuje moško ime)

Prostovoljski koledarček

Bliža se novo leto, z njim pa tudi novi prostovoljski izzivi. V letu 2010 bodo za prostovoljske organizacije, prostovoljce in tiste, ki to želijo postati, pomembni naslednji datumi:

2010

KONEC JANUARJA ALI ZAČETEK FEBRUARJA – Kongres prostovoljstva

1. MAREC – začetek sezone mednarodnih prostovoljskih taborov v organizaciji mednarodne mreže Service Civil International

24. MAREC - Dan za spremembe

19. - 25. APRIL – Festival prostovoljstva mladih

20. JUNIJ – svetovni dan beguncev

30. SEPTEMBER - 2. OKTOBER – predstavitev prostovoljstva na Festivalu za tretje življenjsko obdobje

12. - 14. OKTOBER – predstavitev prostovoljstva na Študentski areni

17. OKTOBER – mednarodni dan boja za odpravo revščine

5. DECEMBER – mednarodni dan prostovoljstva